

Súgók a Súgóról

Február közepén jártam először Nagyikindán. Ittunk a forró kávé, beszéltek át a Találkozó részleteit, a Súgó tartalmát. Körülbelül 15 perc után azon kaptam magunkat, hogy a hasunkat fogva nevetünk Király Sanyi és Tápai Robi történeteire. Mindannyian. Előkerültek *A történetek*. Kedves Olvasó, hiszi vagy nem hiszi, de minden csoportnak vannak hihetetlenbennél hihetlenebb sztorijai. Olyan fajta anekdoták ezek, amiket ha szándékosan vinnénk színpadra, azt mondaná a zsűri, hogy ilyen nincs is. Mégis megtörténtek és megtörténnek. És mégis valódiak. Közösséget kovácsolnak. Mert az ilyen történetek 90%-a valamilyen baki vagy baj köré épülnek. És mindenki tudja, hogy a közösséget a baj kovácsolja legjobban össze. Így lett az ideai Súgónak az anekdotázás az egyik eleme. Sajnos az is tény,

hogy a most megalakult csoportok híján vannak az ilyen történeteknek. De reméljük, hogy már nem sokáig.

Mindemellett évek óta szólnak a Találkozóknak otthont adó településről és egyesületről, a fellépőkről, megszólaltatunk amatőröket és hivatásosokat, morzsáztatunk régebbi cikkekből, teret adunk a gyerekeknek. De ami a legfontosabb: számot adunk a Találkozóknak megmérettetett előadásokról, a zsűri véleményéről, kritikájáról.

A Találkozó szakmai zsűrije kritikusként és elemzőként viszonyul a látott előadásokhoz. Értékel, épít (semmiképpen sem leépít), kritikál előadásokként körülbelül 30–60 percben. Arról is tudnia kell szólni, amit szeretett, s arról is, amit unt, s ráadásul úgy, hogy azt az amatőr játészó is hasznosítani tudja.

A zsűri nem közhelyes mondatokat ad útravalóként a színjátszóknak, nem intézi el őket egy-egy dicsérőmondatral – nem is ezt várják –, hanem észreveszi az előadás mögötti gondolatot. Meglátja azt a pillanatot, ami fontos az előadás létrehozóinak.

Többek között erről a körülbelül fél-, egy órás ad számot ez a lap. Mert az írás megmarad. Megmarad nekünk, megmarad nekik, a csoportoknak, és az

utóknak. A színháztörténészeknek, a kutatóknak, a műkedvelőknek, az időnek. S hogy mi a fontos a Súgó szempontjából? Hogy mi, a szerkesztők mindezt érdekesen, érthetően írjuk le. Ez pedig csak úgy megy, ha mi is megnézzük az általunk leírt előadást. Mert ilyenkor nemcsak a zsűrinek kell belehelyezkedni az előadásba, gondolkodni róla, hanem a közönségnek és nekünk, Súgósoknak is.

A negatív visszajelzés, akármilyen szépen is csomagolják be, gyakran nem esik jól. El kell, hogy teljen bizonyos idő, mire értékelni tudjuk, mire megértjük. S gyakran van, hogy a kimondott szó a kimondás pillanatában teljesen hiábavalónak tűnik. Ezért jó az, ha a zsűri meglátását időről időre újra és újra el tudjuk olvasni, át tudjuk gondolni, fontolóra tudjuk venni.

Minden egyes előadás zsűrizésének legépelesekor számomra az a legfontosabb, hogy hitelesen adjam vissza a zsűri által elmondottakat, ugyanakkor az is, hogy abból az élményből és érzésből merítsek ihletet hozzá, amit az előadás által éltem meg, hiszen így tudok az íráson keresztül minél többet visszaadni belőle. Nyilvánvaló, hogy keveset lehet megmutatni egy előadásból íráson keresztül. Az előadás légköre, a zsűri véleménye, elemzése, és a lejegyző személye alkotja meg azt a visszacsatolást, ami a csoportoknak fizikailag megmarad. Hogy mire kell figyelni ilyenkor? Arra, hogy jók és helyén legyenek a mondatok. Mert hiába tud valaki jó mondatokat írni, ha nem tudja, hogy a zsűri mire gondolt éppen. Mert gyakran félbehagyott mondatokat kell befejezni. Mindehhez nem feltétlenül csak a színházi tapasztalat az, ami szükséges, inkább az empátia.

Ha olyan előadásról olvas az ember, amit nem látott – s a Súgó esetében ez gyakran megesik –, akkor érteni szeretné, hogy miről is van szó. Éppen ezért fontos, hogy a Súgóban megjelent zsűrizés valahol az elemzés és a leírás között egyensúlyozzon. Olvastam valahol, hogy látványt leírni gondolatok nélkül nem célravezető. Csak gondolatokat közölni, látvány nélkül, meg nem elég érzékletes. Meg kell próbálni visszaadni az előadás világát, aminek a levegőjét át lehet magunkon engedni.

Meg lehet-e mindennek mindig felelni? Nem hiszem. De az ideai csapattal is törekedni fogunk rá.

Virág Kiss Anita

Gondolatok a nagykikindai Találkozó (m)el(l)é...

A 2007-es szemle volt számomra az első: nap, mint nap Kisoroszon **Lórik Gizi**ékkal, **Hódi Jenő** bácsival, **Németh Attilá**ékkal (jahj, mennyi nevet kellene még sorolni)... S emlékszem a zsűrizés helyszínére, **Gondi Martiná**nak a máig is csodált és talán semmivel és senkivel sem helyettesíthető felvezetőire, elemző és gondoskodó gondolataira, **Ágoston Pribilla Vali** és **Brestyánszki Boros Rozi** elemző, gondoskodó és ösztönző megszólalásaira, hogy **Faragó Árpi** bácsit miféle tésztakülönlegeségekkel tisztelték meg a kisorosziak (is!), hogy Schwajda György *Himnusa*, Sütő András *Balkáni gerléje*, Molière *Dandin Györgye* (s talán ott volt még Deák Ferenc *Torja* és Csurka István *Markecolója*) már ott volt a kisoroszi szintársulat mögött, magukba ivódva, magukban „hordva”...

Ebben a kisoroszi tavaszban oly sok minden mutatkozott meg szentségében számomra. Ekkor hallhattam először **Berta Feri** bácsiról, megannyi anekdotát róla is Szöllősy Vágó Laci bácsitól és a helyiektől – az alapítás és az alakulás történetei és történései, az indulás, a kezdeti nehézségek, hullámzások, hogy *régebben* előválogatók is voltak, többek között Faragó Árpi bácsi és **Vajda Tibor** is járták a terepet, aztán a közös döntés értelmében átalakult, egy nagy seregszemlévé lett: s ma is az, nem veszítve fényéből, s reményeink szerint lendületéből sem!

Az elmúlt időszakban a kisoroszi szintársulat már nem annyira aktív: helyben nem volt boldogulási lehetőség – de tudjuk jól, maradás az lett volna, s nehezen indultak útra az *emberek* –, sokan családot alapítottak, nem fér már bele annyira a *deszka* a mindennapokba, mások más közösségi tevékeny-

ségben találták meg magukat... De igazán örömteli, hogy a nagykikindaiak az idén, az idéntől a társulatukba invitáltak három kisoroszi műkedvelőt!

Ez, az észak-bánáti táj (is) kimeríthetetlen kincses világ, megannyi bújkáló, csendes értékkel és értékkeremtő személlyel és *cselekedettel*. Ennek a világnak az építőmestere Tóth János is. [Olyan hirtelen hagyta itt minket, drága János!] A nagykikindai Egységet és a tóbai Petőfit is otthonának tekintő – Faragó Árpi bácsi megfogalmazásában –, „csendes, rendkívül szerény színjászó” és rendező **Kovács Frigyes**, majd **Lepár Ferenc** keze alatt nőtt fel, s vált egy csodálatraméltó, pontosabban a csoda teremtését ösztönösen *cselekvő* színházi, a vajdasági magyarság színházi világának *emberévé*. Ilyen tanítvány a helyi csoport vezetője és rendezője, **Király Sándor** is. És talán ennek a csapatnak az oszlopos tagja többek között **Komarek Magdi** (de itt is, még annyi mindenkit volna fontos és illő sorolni!).

A Találkozó 13 év után újból Nagyikindára vándorol, érkezik, ide várja a seregszemlére készülő csoportokat, társulatokat, műkedvelő közösségeket: 16 csapat 17 előadását. Mekkora öröm, hogy **Robotka István** vezetésével visszatérnek a szenttamásiak, hogy hosszú idő után ismét együtt ünnepeleink az Adai Szintársulattal, hogy a szájanak két előadással érkeznek az idén is, hogy a gyász és a hirtelen vesztesség nem törte meg a tóbiaikat, hogy Kovács Frigyeset Nagyikindára csábíthattuk, hogy Lepár Ferencet *szóra bírtuk*, hogy van egy erős *E/egység*, hogy a bácsfeke-tehegyiek nem csak a tavalyi évre álltak újból össze, hogy a magyarkanizsai Bárka csodálatos előadását az itteni közönség is láthatja...

Drága nagykikindaiak, szervezők, közönség, önkéntesek, jószándékú segítők: köszönjük a fogadtatást, az odaadást, önzetlenséget, lelkesedést, kitartást, *cselekvő* együttműködést. Még sok, sok, sok közös Találkozót!

Sutus Áron,

a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke

2018. április 6., péntek

Harmadik alkalommal Nagykikindán

Szeretettel köszöntök minden kedves olvasót, meghívott vendéget, a színjátszó társulatok tagjait, szervezőket, rendezőket, valamint a kedves közönséget a magam és a nagykikindai Egység Művelődési Egyesület nevében!

Idén 23. alkalommal szervezi meg a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség karöltve a Vajdasági Magyar Művelődési Intézettel a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozóját, melynek immáron harmadik alkalommal lehetünk házigazdái itt, Nagykikindán – első alkalommal 2001-ben, majd 2005-ben volt nálunk ez a jeles vándorrendezvény.

A program idén is rendkívül sokszínű lesz.

A fellépő csoportok előadásán kívül sok kísérő rendezvény lesz, amely mind a színház világa köré szerveződik. Lesz foglalkozás a színészeknek, rendezőknek, fiataloknak és a gyermekeknek is. Éppúgy lesz szakmai jellegű program, mint a másság elfogadásáról, a különleges szükségletű emberekről, akik szintén teljes és szerves részei kell, hogy legyenek társadalmunknak.

A Találkozót 2018. április 5–8. és 11–15. között két felvonásban tartjuk meg. Minden program az Egység Művelődési Egyesületben lesz, az étkeztetés pedig a szomszédos étteremben – ez alól kivételt képez a megnyitó és a gálaműsor utáni fogadás.

A Magyar Nemzeti Tanács kiemelt jelentőségű rendezvényére idén 15 településről 16 színjátszó csoport érkezik 17 előadással: körülbelül 300 amatőr színjátszó, rendező, díszlet- és jelmeztervező, zenei és technikai munkatárs.

Rajtuk kívül idén vendégszerepel testvértelepülésünk, Galgahévíz csoportja is április 14-én. Ők nem megmérettetni jönnek, hanem a gálaműsor előtti szünetnapon mutatkoznak be a nagyjérdeműnek. Összesen 7 napon át tart a résztvevő csoportok bemutatkozása, a 8. napon lesz a vendégelőadás, és végül a 9. napon megünnepeljük a legjobbakat.

A mai napot több havi intenzív előkészület előzte meg. A legelső mozzanat a szintársulatunk felkészülése volt, az új darab elkészítése. Kissé szorult helyzetben voltunk, és sajnos vagyunk még mindig – mint talán sokan mások is a vidéken –, mert a társulatunk régi és új tagjai közül rengetegen elvándoroltak hazánkból. Mégis: ebben a szomorú helyzetben a rendezőnknek zseniális ötlete támadt: fogjunk össze a kisoroszi társulat megmaradt színészeivel! Kisoroszon már egy ideje annyira megfogyatkoztak a tagok, hogy megszűnt a társulat aktívan működni, de a néhány kitartó sorstársunk örömmel vette a felkérést a közös produkcióra.

A próbafolyamat nem volt mindig zökkenőmentes, hisz dolgozó emberekről van szó, akik két különböző településen élnek. Minden megpróbáltatás ellenére egy fantasztikus, jól összeszokott csapat kovácsolódott össze ebből a maroknyi emberből, akik kiváló előadást hoztak létre.

Példaértékű kezdeményezésnek tartom mindent, amit bátran ajánlok más szövetségben élő közösségeknek is. Az összefogásnak köszönhetően a kisorosziak is ismét felléphetnek a Találkozón, a nagykikindaiak pedig – egyetlen csoportként, akik megszakítás nélkül részt vettek minden Találkozón –, 23. alkalommal is jelen lesznek.

A színdarab készítése mellett kisebb-nagyobb felújítások zajlottak az elmúlt hónapokban. A színházterem felszereltsége jelentősen javult, így – eredményünk szerint – maradéktalanul ki tudunk szolgálni minden előadást, minden szintársulat igényét.

Mindenkit szeretettel várunk! Túlcordult örömmel, a szervező csapat nevében:

Tápai Róbert,
az Egység Művelődési Egyesület elnöke

A kiállítás margójára

A színház olyan intézmény, amely évszázadok óta haldoklik, de mégis él. Színes, kitarító emberekre van szükség, hogy fennmaradjon. Ez a mondat főleg az amatőrökre érvényes. Tudjuk, hogy milyen áldozatot kell hozniuk, ha igazi színházi kultúrát akarnak ápolni. A színház a legbonyolultabb ága a kultúrának.

Nem az ember teszi ki a színházat. Jó szöveg, színes és nem utolsósorban közönségre van szükség, akkor már lehet színházról beszélni. Most, amikor itt állunk a nézőtér bejáratánál, nem panaszlevelet akarok írni, mindinkább ünnepelni. Öröm és izgalom, szorongás tölt el most minden fellépőt és vendéget. Öröm, mert e szép tavaszi napon újra együtt ünnepelhetjük a színházat mi, akik nem ebből, de ennek élünk. Izgalom és szorongás, mert minden fellépés egy újabb kihívás, főleg az ilyen találkozókön, ahol a régi és új ismerősök találkozhatnak és örülhetnek egymásnak.

Ezekben a napokban talán lesznek olyanok, akik eddig félték a színpadtól, de most bátorságot kapnak, hogy megpróbálják, megérezzék a színpad illatát, melytől később nagyon nehéz elválni. Ami ma megszokott hobbi, az holnap kötelességgé válik. Csak addig marad megszokott, amíg észre nem veszi, hogy szórakozva másokat is szórakoztat, tanulva másokat is tanít. Ha megragadja a közön-

ség tapsa, vagy a néma csend, ami betölti a nézőteret, nincs visszaút.

Számtalan fesztiválra, találkozóra emlékszem. Tavasz volt, virágzott a természet, ünnepeltük Tháliát. Ezek a képek, plakátok mesélni tudnak, csak meg kell figyelni őket. Gondolatban most velünk lesznek azok is, akik már sajnos nincsenek itt. Talán felcsendül fülünkben egy-egy mondat, jeleket. Talán még mosoly is az arcunkra kerül olvasva a régi plakátokat. Itt megláthatjuk azokat is, megtudjuk a nevüket azoknak is, akik sohasem kaptak tapsot, dicséretet, nem hajoltak meg a közönségnek, de nélkülük nem lenne világos a színpad, nem szólna zene, nem lennének szebbnél szebb ruhák, kulisszák és még nagyon sok apróság, ami nélkül nincs előadás.

A József Attila színtársulat volt, van és lesz, mert muszáj, hogy legyen. Ami most a Magyar Művelődési Szövetség Vajdaságnak, az e társulat Bánságnak. Az együttes minden szemlén részt vett. Az idei Találkozón is minden fellépőnek, együttesnek sok sikert és szép élményt kívánok!

Lepár Ferenc

Nagykikinda történelmi múltja

A mai Nagyikinda az okleveles források tanúsága szerint több mint 600 éves múltra tekint vissza. A település középkori őse Nagy-Kökénd, avagy Kökénd, a 15. század elejétől szerepel a forrásokban, mint a neves Berekszói Hagymás család uradalmának egyik tartozéka. A magyar jobbágyok által lakott település, akkoriban a Maros vizeitől táplált Galád-ér homokos partján, két korabeli megye, nevezetesen Csanád- és Temes-megye határán és a 12. századi Idriszi, arab útleíró művében említett régi hadiút nyomvonalán feküdt.

A mai Nagyikinda középkori elődjéről a korabeli kútfők három ízben tesznek említést. Mindhárom okleveles említése a 15. századból ered. Fekvését illetően a régészeti leletek arra utalnak, hogy a középkori település a mai város déli kijáratának környékén terülhetett el.

Első okleveles említése 1412-ből ered, amikor a neve Keket formában jelenik meg a szövegben. Azon évben Zsigmond király felszólította a csanádi káptalant, határolja meg az akkor Torontál megyéhez tartozó Vámhalom, Galád és Keket birtokok határait, melyek a forrás szerint Berekszói János és ifjabb Berekszói János tulajdonában álltak. A káptalan február 14-én elvégezte a határjárást, de a két Jánost akkor nem tudta beiktatni a megnevezett possessiókba, mert ennek ellentmondtak nyugati szomszédjaik, a Beodrát és Bikácsot birtokló Gyertyánosi Csépi család tagjai. A viszály a jelek szerint a galádi és a beodrati határok közötti határjelek körül robbant ki, amelyből azután hosszan elhúzódó bírósági per alakult ki.

1423-ban a birtok ura, Berekszói Hagymás László panaszt tett Zsigmond királynál azon hatalmaskodók ellen, akik a panaszos Nag Keken birtokára a szom-

sédos Hollós királyi birtokról szabályosan átköltöző Csécs Istvánt megtámadták, sóját és gabonáját elvették, majd az életére törtek. A hatalmaskodók Papdi Endre fiai, János és István voltak, akik támadásukkal akkora félelmet keltettek a birtokon, hogy erről nyolc jobbágycsalád eltávozott, s újak nem is mertek az eset után a faluba költözni. A forrás szövegéből kiderül, hogy Kökénd akkori lakosai magyar ajkú jobbágyok voltak. A tanúvallatást elvégző aradi káptalan emberei április 12-én Zsigmond királynak azt jelentették, hogy a mandátumban foglalt hatalmaskodások valóban úgy történtek, ahogyan azt a panaszos, Berekszói Hagymás László előterjesztette.

Nagy Kökénd utolsó okleveles említése 1462-ből ered, amikor Palóci László országbíró felkérte a budai káptalant, hogy Szentgróti Jánost vezesse be Berekszói Hagymás László fiának, Miklósnak a Csanád-, Csongrád-, Temes- és Keve megyékben fekvő birtokainak birtokrészeibe. A Temes megyei birtokok között Galádmonostor, Révgalád és Vámhalom szomszédságában ott szerepel a Kökénd nevű birtok is (Kewkend). Ezek után Kökénd teljesen eltűnik a forrásanyagból, és még a Hagymás család 1521-ben íródott temesközi birtokösszeírásában sem szerepel.

E névalakkal majd csak a török hódoltság elején találkozunk ismét, két itteni pusztát megnevezőként, amelyek közül az egyik hamarosan újra benépesül. A csanádi szandzsák 1567-ben készült összeírásában a Galati (Galádi) náhije helységei és pusztái között szerepel Gorne- és Dolne-Kökénde, melye-

ket akkoriban pusztaként a közeli Régalat (Révalád) szerb ajkú lakosai használták. A következő, 1579-ből eredő összeírásból már kiderül, hogy Dolne Kókénde puszta időközben benépesült, mert a megnevezett területen a török adóösszeírók falura találtak, amelyben 22 szerb ajkú családot írtak össze. Gorne Kókénde továbbra is pusztaként szerepel, amelyet most már a szomszédos Dolne Kókénde falu lakosai műveltek.

A helység nevének eredetéről az elmúlt 100-120 évben több elmélet is napvilágot látott. A korábbi magyar történészek már a múlt század elején Kókénd nevént a kökény nevű növényből eredeztették, s ezt az elméletet azután a szerb történészek egy része is elfogadta. Újabban azonban a szerb kutatók körében más elméletek is születtek. Ily módon egyesek a város nevént a településtől északabbra fekvő Kingya halom nevéntől eredeztetik, míg mások a török ikindija (második ima) kifejezéssel hozzák kapcsolatba. Az utóbbi elmélettel csak az a baj, hogy Kókénd mint

helynév már a török hódoltság előtt is létezett. Egyes szerb történészek szláv eredetűnek tartják a város nevént és a szlovák, cseh és lengyel helynévanyagban keresik az analógiákat.

Az eddig felhozott elméletek sorához mi ez esetben még egyet társítanánk. Az Árpád-kori Magyarország peremvidékén a 11-12. századtól találkozunk a Kék-kend (Kók-kend) nemzetség nevént, amely nemzetség eredetileg Kurszán fejedelem fegyveres kíséretét képezte, és az Árpád-dinasztia 904-es hatalomátvétele után kerülhetett a magyar törzsszövetség gyepűjére (határvidékére). A későközépkori magyar forrásanyagban a Kend(i), vagy Kékkend névalakkal többnyire csak a Magyar Királyság határ menti megyéiben találkozunk, többek között Szatmár-, Sáros-, Vas-, Veszprém-, Nyitra-, Bars-, Heves-, Borsod-, Doboka-, Küküöl-, Zaránd-, Bács-, és Valkó megyékben. Nagyikinda neve is talán ebből a gyökérből ered, mivel a szemlélt helység is a középkori magyar állam peremvidékén feküdt, s talán épp a megnevezett nemzetségnek adhatott eredetileg otthont. Érdekes megemlíteni, hogy a térségben létezik még egy hasonló földrajzi név – a Szerbkeresztúr melletti Ekenda holtmeder, amely a középkorban halastóként szolgált, s e név alatt van bejegyezve.

Dr. Csömöre Zoltán

Hagyományőrök

A nagykikindai József Attila Színház tagjai sok szemszögből őrzik a hagyományokat.

A társulat idén kisoroszi tagokkal bővült. **Lázár Ervin**, **Tombác Imre** és **Berta Attila** csatlakozott a „kis csapathoz”. Mindkét településen nagy hagyománya van a színhátszásnak. Nem kellett sok idő, hogy elmúljon ahhoz, hogy egymásban is felismerjék: a *hagyományőr*és titkait mind a két fél ismeri. A próbák Nagyikindán az Egység Művelődési Egyesület színpadán zajlottak, a próbákat követő hagyományőrzések pedig az egyesület klubtermében folytatódtak.

A Társulat bemutatója március 17-én volt, majd felléptek Kisoroszon is. Mindeközben, a szemlét megelőző hetekben rendszeresen őrzik a *hagyományokat*, és elmélkedtek a rendezvény szervezésén, zsűrizésén és egyéb részletein. Ötletek, javaslatok, felvetések? Na, azok mindenfélék voltak. És meg is egyeztek, hogy jó volna egyszer ezeket a szervezők és a zsűri elé tárn.

S éppen ekkor történt, hogy a *Súgó* szerkesztősége felkérte őket, hogy írják le, hogyan készültek a szemlére. Így azok a bizonyos felvetések is papírra kerültek.

1. felvetés – a MakK tábor...

„Tisztelt zsűri!

Úgy gondoljuk, hogy nem volna rossz ötlet díjat osztani azzal a címmel, hogy „TUDTA A SZŐVEGET SZÍNPA-DON” – erre a gondolatra érkezett egy javaslat: „Lehetne azért a MakK tábor a nyeremény!”

2. felvetés – a pálinka...

Társulat kontra helyi szervezők a pálinkamennyiséget illetően: megegyeztek, hogy elegendő pálinkát kell biztosítani, és kiegyeztek egy tűrhető mennyiségben. Ígéretet tettek maguknak, hogy a gálát követően bulizni fognak, hiszen LESZ MUZSIKUS, aki a talpalávalót húzza!

3. felvetés – egy jó rendező mindig a feleségére hallgat?!

Vajon **Király Sándor** mikor szánja rá magát egy komédia megrendezésére? Sanyi elmosolyogta magát és elárulta, hogy mindig mindenki ezt kérdezi tőle, amikor kiderül, hogy egy újabb

dramát rendez. „Valahogy mindig jó drámák akadnak a kezem ügyébe. Persze mindig elolvasok több szövegkönyvet, és azután kezdődik a dilemma a fejemben, de egy mindig nagyon megragad. A feleségem előtt le a kalappal, mert ilyenkor sokat tűr mellettem, de közben segíteni is akar. Minden évben végül az ő tanácsa segít: »Sanyi az első megérzés a nyerő...« Eddig mindig jó visszajelzéseket kaptam a rendezéssel kapcsolatban, ezek szerint, egy jó rendező mindig a feleségére hallgat!”

A további beszélgetésünk alatt egy anekdota is elhangzott, mely a rendező előző kijelentéséhez szorosan hozzáfűzhető. Sándor pár évvel ezelőtt rendezte meg *A Gézagyerek* című drámát. Már majdnem készen álltak a bemutatóra, a főpróbák zajlottak, mikor a rendező felesége, Annamária megnézte az egyik próbát, és hiányolta a buszállomásról a buszt ábrázoló táblát. Sanyi nem felelte a mondatot: „Egy jó rendező mindig a feleségére hallgat” – a tábla elkészült a bemutatóra, mely a szemlé is díszletként szolgált. 2015-ben a zsűrizés így vette kezdetét: „Sanyi, de minek az a tábla?!”

4. felvetés – no, de mi lesz a pihenéssel...

Bányavirág. Felmerült a kérdés, hogy mikor lesz ideje a társulatnak a megnyitó előtt pihenni, hiszen házigazdák a megnyitón, közvetlenül utána előadást játszanak, utána meg hát ünnepelni kell. Érkezett egy átlagos kijelentés, ami szerint a színész mindig előre pihen. Ezt az állítást kivesézték és szétszédtek pihenni.

A társulat ezzel a pár sorral szerette volna bemutatni a kedves vendégeinknek, hogy tényleg nagyon készültek a Találkozóra! Vendégszeretetük világhírű, így örömeikre szolgál, hogy 17 előadásnak lehetnek a házigazdái. „Ígérjük, hogy minden tőlünk telhető megteszünk, hogy minden Kedves Vendégünk jól érezze magát nálunk! Indulhat a banzáj!”

monaRa

A magyar művelődés Kikindán I. rész

Barát András *A magyar művelődés Kikindán* c. könyvének részletei a kezdetekről

A Kikindai közlöny 1885. október 18-i számában „A magyar nemzeti színészet” című cikk alatt a következőket írja:

„Nagy-Kikindán egy magyar nemzeti színpártoló-egyesület alakul, melynek célja a magyar nemzeti színészet és ezáltal a nemzeti közművelődés ápolása. Tagja lehet mindenki, ki legalább három évre erkölcsi köteleességet vállal az iránt, hogy az egyesület választmányára által idehívott színtársulatot egy vagy több előadásnak látogatásával támogatja...”

A múlt század második felében Kikindán nem működött állandó színtársulat, így vidéki együtteseket szerződtek le minden egyes évadra. A színházi évad nem különbözött a maitól: kezdődött az ősz beálltával és a tavasz végével (általában május végén) fejeződött be. Hogy mely színtársulat kapott lehetőséget arra, hogy bemutassa tehetségét a kikindai közönség előtt, az a Színügyi Bizottságtól függött, melynek tagjai általában a magyar intelligencia és a város közismert személyiségei közül kerültek ki. Az együttesek kiválasztása nem mindig sikerült a legjobban. Pesti Ihász Lajos társulatának 1889 májusában történt vendégszerepléséről így ír a Felső Torontál:

„A színészek már második hete játszanak a kikindai közönség előtt sajnos kevés anyagi eredmény mellett. A társulat nem tudta kielégíteni a közönség elvárását.”

A közönség toborzása jelentős feladat volt, a tényt, hogy a korábbiakban nem valami nagy sikerrel folyt e tevékenység...

„Könyves Jenő színtársulata körútjában útba ejtette N. Kikinda városát is. A társulat azonban nem sokáig bírta ki, mert hiába állt elő a legfrissebb darabokkal, a közönség távol maradt. Most aztán kijelentette Könyves Jenő, hogy »a közönség rideg közlönye miatt« előadás sorozatát kénytelen megszakítani, és N. Kikindai színügyi bizottság folyton előnyösebb színi évadot kíván. Ugyan kinek és minek.”

Eléggé epés megjegyzés a Bánát 1913. február 6-i megjegyzése, de azért mégis megállapítható, hogy a színházi előadások igenis látogatottak voltak, ám a közönséget nem lehetett „átejteni”. Az igényesebben elkészített daraboknak volt közönsége:

a budapesti színház Kunhegyi igazgató vezetésével több, mint egy hónapig vendégszerepelt Kikindán 1895-ben. Két évvel később Holmajer színháza tartózkodott hat hétig városunkban, 1900-ban pedig Rényi Károly színháza mutatta be szép sikerrel a *Cigánybáró* című operettet...

Amint a korábbiakban leírt adatokból kitűnik, N. Kikinda magyar lakossága, mivel saját színháza nem lévén, válogathatott a különböző társulatok színműveit, vígjátékait, drámáit, operettjeit sőt operáit közül is. A színészek teljesítményeit a közönség kisebb-nagyobb látogatottsággal hálálta meg.

Téves képet kapnánk a művelődési érdeklődési körrel, ha csak a színházat említenénk. Komoly munka folyt a zenei élet fejlesztése terén is. Itt nemcsak a különböző vallási és egyéb ünnepek alkalmából készített zenei műsorokról van szó, hanem elsősorban egy szervezett zenei egyesület működéséről. 1871-ben alakult meg a Dalárda zeneegyesület, mely 1891-ben Polgári énektársaság nevet vette fel. Tagjait iparosok, kereskedők valamint a magyar intelligencia soraiból toborozta. Az egyesület tagjai tudásukról és lehetőségeikről úgynevezett dalesteken tettek tanúbizonyságot. Zenei téren kevesebb volt a vendégszereplés.

A dalárda általában vendéglőkben lépett fel ritkábban a Kada, illetve a Bohn féle színháztermekben. Az első komolyabb lépés színház építés ügyében 1914 tavaszán történt. A tervek szerint a színházat a Kada sarokban levő telekre kellett volna felépíteni, de közbejött a háború.

Fazekas Vivien3 VIII/2
Fejős Klára A.1.

Ma a Találkozó színpadán

Nagykikinda, tiétek a színpad!

Kopott deszkákból festettek, majos falakból frissen meszeltek, két település tíz alkotójából egy előadás. Azt már tudjuk, milyen szervezési javaslataik voltak (lásd a *Hagyományőrzés* c. írást), de azt még nem, hogy az előadást milyen ötletekkel gazdagították. Ma mindenre fény derül! Ahogy a nagykikindaiak fogalmaztak: „Induljon a banzáj!”

**Április 5., csütörtök, 18.30 óra, színházterem
Egység Művelődési Egyesület, József Attila
színjátszó csoport**

A csoport az Egység Művelődési Egyesület megalakulása óta működik. Nagykikindán már az 1885-ös év végétől létezett színjátszó társulat, és az Egység színészei ennek a társulatnak a munkáját folytatják tovább. A közönséggel megismertették a vásári komédiákat, a görög drámákat, az egyfelvonásosokat, a tragédiákat stb. Felléptek és fellépnek most is Vajdaságban és Magyarországon is. Rendszeresen részt vesznek különböző szemléken és találkozókön. Említésre méltó a Vasvári Színjátszó Találkozó, a Zsámbéki Találkozó, a budapesti Magyar Művek Szemléje és a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója. Az elmúlt időszakban a csoport többször is kiérdemelte a Találkozó fődíját, a legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásért járó Pataki László-díjat. A színészek szinte minden megmérettetésről elismeréssel térnek haza.

A társulat eddigi díjai a Találkózón:

1996 – A szemle különdíját Lepár Ferenc színjátszó kapta.

1997 – A legjobb női epizódszereplő díját Szabó Ilona érdemelte ki.

1999 – A csapat Bambach Róbert-díjjal térhetett haza az új kifejezési formák megvalósítá-

sáért. Kátai Tibor érdemelte ki Peter Weiss *Mockinpott úr kínjai és meggyógyíttatása* című szatirikus játékában mutatott kiváló alakításáért.

2000 – John M. Synge *A nyugati világ bajnoka* című színművének előadásáért a legjobb előadásért járó Pataki László-díjat érdemelte ki, valamint a legjobb női főszereplőnek járó díjat Szabó Ilona vihette haza.

2001 – Heltai Jenő *A néma levente* című vígjátékában Beatrice szerepének megformálásáért a legjobb női mellékszereplőnek járó díjat nyerte el Kökény Gizella.

2002 – A csapat hazavihette a közönségdíjat. Ezenfelül a legjobb férfi mellékszereplőnek járó díjat Budai József érdemelte ki.

2003 – A legszebb színpadi beszéd díját Szabó Mónika szerezte meg.

2005 – Max Frisch *Biedermann és a gyűjtogatók* című szatirikus vígjátékáért kapták a Pataki László-díjat, a közönségdíjat, valamint a legjobb férfi főszereplőnek járó díjat is, melyet Tóth János vehetett át.

2006 – Ray Cooney *Dupla vagy semmi* című vígjátékának feldolgozásáért Garay Béla-díjat érdemelt ki.

2007 – Bródy Sándor *A Tanítónő* című előadásban a legjobb női főszereplőnek járó díjat Kökény Gizellának osztották ki, a Tanítónő szerepéért.

2009 – Edward Albee *Az amerikai álom* című előadásban a legjobb férfi mellékszereplő díját Tóth Hunor, a Fiatalember szerepéért vihette haza.

2010 – Arthur Miller *Édes fiaim* című előadásáért Pataki László-díjban részesültek a nagykikindaiak. Rendező: Lepár Ferenc.

2011 – Tamási Áron *Énekes madár* című művéből készült előadásért a legszebb színpadi beszédért járó díjat Kömény Móra szerepéért kapták.

2012 – Garay Béla-díjban részesült a közösségteremtő tevékenységért.

2014 – *A mese marad* című előadás Garay Béla-díjas lett, valamint a legjobb férfi főszereplő díját Vendel megformálásáért Budai Józsefnek ítélte oda a zsűri.

2015 – A legjobb női főszereplőnek járó Ferenczy Ibolya-díjat Tóth Ramóna kapja a nagykikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulatának Háy János *A Gézagyerek* című előadásában Rózsika néni szerepének megformálásáért. Ezenfelül az egyesület az Öreg komédiás elnevezésű, rendhagyó díjban részesült a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátósok Találkozóján való 20 évnyi folyamatos részvételéért.

2017 – Az *Animus és Anima c.* előadás Gizelláját, Tóth Ramónát Szántó Róbert-díjjal tüntette ki a zsűri.

A nagykikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila színjátszó csoportja bemutatja:
Székely Csaba: *Bányavirág* (90')
Dráma

Szereplők:

Iván – Lázár Ervin
Mihály – Tombácz Imre
Ilonka – Király Annamária
Illés – Budai József
Irma – Tóth Ramóna

Rendezte: Király Sándor

Technika: Komarek Igor, Berta Attila

Súgó: Körmendi Elvira

Ügyelő: Budai Andrea

12 éven aluliaknak nem ajánlott!

Holnap a Találkozó színpadán

Régi motorosok

A Találkozón, azt hiszem, senkinek nem kell bemutatni sem a madáchosokat, sem a marásokat. Amellett, hogy a társulat is régóta létezik, mindkét csoport idei rendezője már régóta a színház bűvöletében él. Vajon mit ígér nekünk egy klasszikus, jól ismert történet, és mit egy fordított időrenddel dolgozó dráma? Aki velünk tart holnap is, megtudja!

Április 6., péntek, 15.30, színházterem

Madách Amatőr Színház, Nagybecskerek

Kacsóh Pongrác – Bakonyi Károly – Heltai Jenő:

János vitéz (70')

Daljáték

Rendezte: Venczel Valentin

Az előadásról: Kacsóh Pongrác e daljátéka Petőfi Sándor *János vitéz* című elbeszélő költeményének feldolgozása. Kukorica Jancsi az árva bojtárgyerek és a falu szépe, Iluska szerelmének történetét meséli

el szövegben és dalban. A János vitéz a szegények, az elnyomottak felülkerekedését hirdeti a szenvedéseken, megpróbáltatásokon. A cselekményben a valószerű falusi életkép keveredik a népmesei motívumokkal, és a mesélő nagyotmondásaival. A főhősökre szellemi, fizikai és jellempróbáló kihívások várnak.

Április 6., péntek, 19.00, színházterem

MARA Amatőr Színház, Topolya

Kerékgyártó István: *Rükverc (100')*
Dráma

Rendezte: Gregus Zalán

Az előadásról: A *Rükverc* egy hétköznapi ember, Vidra Zsolt életét meséli el, de ahogyan arra a cím is utal, az időben visszafelé haladva elevenednek meg élete emlékezetes eseményei, sorsfordító mozzanatai: a keserves hajléktalan évektől a felnőttkori csalódásokon, ifjúkori szerelmeiken, gyerekkori tapasztalatokon át a szépreményű csecsemőkorig.

A történetnek nincsenek regényes vagy kalandos fordulatai, csak olyan epizódjai, amelyek akár ismerősek is lehetnek többünknek, akárcsak azok a hajléktalanok, akik mellett nap mint nap elmegyünk az utcán.

16 éven aluliaknak nem ajánlott!

Az amatőr találkozóra nem csak a felnőttek és az Egység Művelődési Egyesület készült lelkesen, hanem a nagyikindai általános iskolások is. Szorgosan gyűjtögették tanáraikkal együtt díjazott írásaikat és élményeiket, amik a városhoz, a színházhoz köthetők, hogy aztán szavakba önthessék, s a saját megfogalmazásukban tárják elének őket.

Színész szeretnék lenni

Ha felnövök, színész szeretnék lenni.

Az óvodában és az iskolában előadásokat készítettünk, amelyekben én is szerepeltem, és ez nagyon megtetszett. A próbák és az előkészületek mindig nagyon izgalmasak voltak. A családomat is néha bevontam a jelmezek készítésébe. Nagy szorgalommal segítkeztek ők is. Az előadások előtt lámpalázás szoktam lenni, de amikor a függöny fel-

emelkedik, minden félelmem elmúlik. A fellépéseim alatt beleélem magam a szerepembe. A közönség tapsa és szeretete feledteti velem a fáradtságos munkát. Szerintem jó színésznek lenni, mert mindig más valakinek a bőrébe bújhatok, és szép ruhákat viselhetek. A színészek sokat utaznak, sok pénzt keresnek. Híresnek lenni jó, mert mindenki ismeri őket.

Remélem, hogy én is híres színésznő leszek.

Kádár Mária III.2

Fejős Klára Általános Iskola

A színház és én

Egészen kicsi voltam még,
amikor a színházba toppantam én.
E társulat életem része lett,
amikor anyu négyévesen idevezetett.

Kicsit féltem, bevallom,
ismeretlen arcok mindenhol.
Körbejártam az épületet,
és rájöttem, itt jó lesz nekem.

Magas falak, világító reflektorok,
piros székek, hosszú sorok.
Elkiáltottam magam, visszhangzott a terem,
a színház ekkor gazdagabb lett velem.

Felálltam a nagy színpadra,
olyan kicsi voltam, hogy elvesztem rajta.
A szufiták közt átszaladtam,
és az öltözőben találtam magam.

Akármerre fordultam, magamat láttam,
a nagy tükröket imádtam.
Ülőhelyek, ahol kényelmesen elhelyezkedtem,
szekrények, ahol a ruhák díszelgetek.

A műhelybe is bekukkantottam én,
ahol a díszleteket készítették.
Minden helyiségbe bepillantottam,
nagyon jól éreztem magam.

A tánc lett a mindenem,
nagyon beleszerettem.
Fellépések, vendégszereplések sora,
vidám percek okozója.

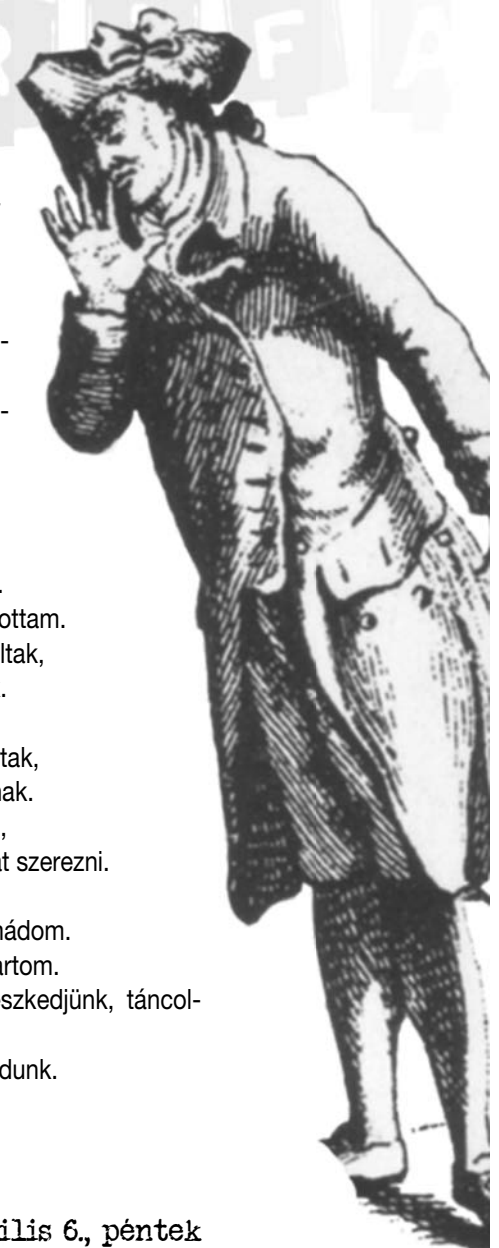
Tizenhárom éve a táncot roponni,
eszem ágában sincs abba hagyni.
Imádni való dolog ez,
ajánlom mindenkinek.

A színészetet is kipróbáltam.
Ott is anyunak a lányát játszottam.
Próbák, amik viccelődve múltak,
kitűnő eredményeket hoztak.

Szüleim, nagyszüleim ide jártak,
ők is tagjai voltak a színháznak.
Rosszat itt nem lehet tanulni,
csak szórakozni, új barátokat szerezni.

A színházat szeretem, sőt imádom.
E hagyományt mindig fenntartom.
Gyertek a színházba, színészkedjünk, táncoljunk!
Meglátjátok, majd jókat vígadunk.

Szili Antónia

Találkozásom Tóth Jancsival

1983 késő őszen egy hideg este a kikindai Egység Művelődési Egyesület olajkályha szagú irodájában idegenként kívül-belül fázva ücsörögtem Szokolai Zsuzsával, a ház szervezőtitkárával, aki meghívott, hogy rendeznék meg egy előadást a helybéli amatőrökkel. Szállingóztak a színészek a meghirdetett próbára, én meg fürkésző tekintettel, villámkérdésekkel próbáltam percek alatt megismerni mindenkit, vagyis kideríteni, hogy kire milyen szerepet bízhatnék Gyurkó László *A búsképű lovag, Don Quijote de la Mancha szörnyűséges kalandjai és gyönyörű szép halála* című drámában. Valamiért a világ végén éreztem magamat ott, akkor, az olajkályhaszagú irodában. Furcsanevű emberek jöttek, furcsa hanglejtéssel beszéltek, élcelődtek egymással, mindenem röhögtek, én meg egy szót sem értettem az egészből, és egyre idegenebbnek éreztem magam közöttük.

Aztán belépett egy madárcsontú, vézna, kalapos fiatalember, Zsuzsa egyszuszra elmondta, hogy Jancsi papnak készült, de színész lett, a *Kulcskeresőkben* már nagyot alakított stb., stb.... A kis madárcsontú elém lépett, bal kezével megemelte a kalapját, nem is megemelte, csak megtartotta a levegőben, a feje meg kibillent alóla, picit meghajolt, olyan eleganciával, ahogy csak igazi bohócok tudnak megnyilvánulni. Mosolygott, a szemében alázat volt, és valami atavisztikus tudás, valami titok, ugyanakkor valami finom egyszerűség, tisztaság. Kezét fogtunk. Durva, érdes, kemény, csontos kéz szorította meg a kezemet. Tóth János – mondta egészen halkán, szinte suttogva, a többiek harsánysága közepette egy finoman fuvolózó lírai hang... Egészen furcsa, drámai hanghatás... Bal kezében a feje fölött a levegőben tartott kalap... Egészen szürreális kép...

Így találkoztam Tóth Jancsival, de ismerkedésünk éveken át tartott...

Még azon az estén elolvastuk a darabot. A bábjátékos szerepét bízam rá, és már akkor kiderült: egy telitalálatom már biztosan van. „Művész vagyok, uram, nekem a munkám nem fáradság, hanem életem egyetlen értelme.” – ezt a mondatot elsőre úgy olvasta, hogy lúdbőrös lettem tőle. Egy kamasz hite, és egy ötvenéves ember rezignáltsága volt a hangjá-

ban egyszerre. Ezek a mondatok is hitelesek, megélték voltak már az első olvasásnál: „Nem mesterség az uram, hanem művészet! És szépek nagyon szép, hanem hát igen keserves.” Meg még ez is: „... Sok a lelkiismeretlen kufár, akik rossz útra vezetik a népet, így aztán az igaz művészetnek kicsiny az ázsiója.”

Ettől a színész–szerep találkozástól már kezdtem kissé felmelegedni akkor, ott, 1983 késő őszen a hideg olajkályhaszagú irodában.

És a következő években is sokat fáztunk az Egység színháztermében, amit egyetlen kályha volt hivatott befűteni – nem sok sikerrel... De csak kívül fáztam, a lelket melegítette az alkotás tüze, és már nem voltam idegen, befogadtak, már a hanglejtés, a nevetés sem volt idegen, sokat röhögünk együtt a saját kinjainkon, tehetlenségünkön és sokszor örülnék a közös sikereknek.

A következő évben Ken Kessey *Száll a kakukk fészke* című darabjában Jancsi, szerintem pályafutása legjobb alakításával ajándékozott meg bennünket. Bartuc Gabriella a Magyar Szóban rendkívül díszkrét és hiteles alakításnak mondja Jancsi Billy Bibit-jét és Kern András alakításához hasonlítva egyéninek nevezte. Póczik Jóska Lepár Feri és Tóth Jancsi játékaról állítja, hogy „... hivatásos színházainknak is dicséretére válna...”

Jancsi (csakúgy, mint Lepár Feri), törekény alkatával a „Tózában” fizikai munkás volt, három műszakban dolgozott, a próbákra este tíz után érkezett, és sokszor éjfél után kettőig tudott próbálni teljes erőbevetéssel, küszködve, harcolva az anyaggal, önmagával, a fáradtsággal... Mindig fáradt volt, de sosem mutatta, sosem látszott rajta, az egyik legbiztosabb oszlopa volt a csapatnak, nyitott volt, mindig kíváncsi az újra, mindig tetre kész, mindig játékos kedvű.

Jancsi volt az egyik olyan tagja a társulatnak, aki nek köszönhetem, hogy bármikor belépek az Egység kapuján, otthon érzem magam az irodában is csakúgy, mint a színházteremben, már nem fázom sem kívül, sem belül, és nem vagyok idegen...

Sokszor gondolok Tóth Jánosra, végtelen tisztelettel, szeretettel, a színpadhoz való hűségét, kitartását, munkabírását, lelkesedését, emberi jóságát példaértékűnek érzem, és a magam számára is követendőnek tartom.

Végtelen igazságtalannak tartom, hogy ilyen korán el kellett mennie. Emelem kalapom. Jancsi, Isten veled!

Kovács Frigyes

A XXIII. Találkozó szakmai zsűrije

Lőrinc Tímea

Lőrinc Tímea 1990. december 28-án született Zentán. Magyarkanizsán élt szüleivel és öccsével. A Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskolába járt 1997-től 2005-ig. 2005-ben sikeresen felvételizett a Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnáziumba Szabadkán. Gimnáziumi évei alatt csatlakozott az iskolai dráma- és média szakkörhöz, a kollégiumi drámacsoporthoz, és tagja lett a Szabadkai Színitanodának. Emellett több versenyen is részt vett.

2009-ben felvételt nyert az Újvidéki Művészeti Akadémia színész szakára. Egyetemi tanulmányai mellett minden nyáron aktív tagja volt a Tanyaszínháznak, és már 2011 óta az Újvidéki Színház egyes darabjaiban is felbukkant mint állandó vagy beugró szereplő.

Munka terén abba a szerencsés helyzetbe került az osztályával, hogy 2014. október elsejétől a Zentai Magyar Kamaraszínház tagjai lehetnek. Mára heten vannak a társulatban. A közel öt év alatt sok rendezővel és színházi munkatárssal dolgozott. Előadásai közül a legkiemelkedőbbnek a Mezei Kinga által rendezett *Május van, Tisztelt úr!* című előadást, s az Oláh Tamás által rendezett monodramáját, a *Hulámtörést* tartja. Az előbbiért 2016-ban Pataki gyűű díjra jelölték, az utóbbiért viszont 2017-ben neki is ítelték ezt a díjat.

Munkás évei színészként a kísérletezésről szólnak. Kipróbálta már a drámaírást, forgatott filmet Goretic Péterrel, részt vett a *Csonka délibáb* című

tévéfilmben, kétszer jelentkezett a Versűnnep versenyére, ahol először különdíjas lett Terék Anna *Kunigunda útjával*, másodsor pedig sikerült hazahoznia a fődíjat Sziveri János *Társastervezésével*. Belekóstolt a rendezés világába is. 2014-ben öt tehetséges középiskolás fiattal létrehozták a Zsebtársulatot, melynek első produkciója a *Föld nélkül*, második pedig a *Prométheusz light* volt. E két előadással Vajdaságban és Magyarországon egyaránt több versenyt is megnyertek, melyek rendezői és színészdíjakkal is jártak. Mikor ez a kis amatőr társulat feloszlott, a zentai diákszínjátszók idősebb csoportjával dolgozott Háy János *A bogycsümmölcskértész fia* drámáján, amely igen jó kritikai elismerésben részesült. 2016 és 2017 nyarán Hajvert Ákos megkérte, a Szép Szó tábor keretein belül foglalkozzon egy héten át általános iskolásokkal. „Szeretném és szeretem a fiatalokat egyengetni a színház világában, és a tőlem telhető legjobb módon segíteni őket a fejlődésben, nevelni őket toleranciára, találékonyságra, kreativitásra és legfőképpen alázatra. Egyik tanárom egyszer azt mondta: a színház nem kiszolgálja, hanem szolgálja a nézőt. Ezzel a kijelentéssel indultam neki ennek a pályának. Tapasztalataim, élményeim, érzelmeim segítségével szeretnék a színpadon olyan világok megteremtéséhez hozzájárulni, amelyek az én és az emberek javára vannak, gondolataik átformálására, érzelmi életük gazdagítására. Nevelő, változtató, de mindenféleképp szolgáló hatásúak.”

Sztojkov Denisz
VII5 Szent Száva Á.I.

Táborosi Margaréta

A vajdasági Zenta városában született, és itt hatott rá meghatározóan e Tisza menti település kultúra- és színházszeretete. Az Újvidéki Művészeti Akadémia elvégzése után majd két évadon keresztül dolgozott az Újvidéki Színház társulatában, ahol fejlesztő szerepeket bízta rá. Budapesten a Színház- és Filmművészeti Egyetem rendező-koreográfus szakán első generációsként végzett 2014-ben, azóta Hernyák György tanársegédjeként dolgozik a Művészeti Akadémián, így továbbadva megszerzett tudását a következő generációk színészeinek.

Rendezéseit többször ihlették vajdasági írók, és szülőhelyének specifikus identitása: *Tavaszi Hős kis ibolyák* (Domonkos István írásai alapján) az Újvidéki Színház és a Művészeti Akadémia produkciója, *Az ember komédiája* (Sziveri János élete és versei alapján) a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház előadása, Terék Annától a *Vajdasági lakodalom*, a szabadkai Népszínház előadása. Rendezett operettet, Békeffi István – Kellér Dezső – Kálmán Imre *Csárdáskirálynő* c. művét az Újvidéki Színházban, és fesztivál megnyitót (2014-ben a Nomus, majd 2017-ben az Exit – Summer of love megnyitóját) is.

Részt vett nemzetközi szakmai programokon: Orléansban (Franciaország) Nagy József Jelszínázában és Yokohamában (Japán) Performing Arts Meeting in Yokohama – TPAM nemzetközi tánc- és performansz fesztiválon.

Munkáira a megszokott színházi sablonok felbontása, és a folyamatos rákérdezés jellemző.

Több éve visszajáró vendégtanára a MaDT tábornak, többször vett részt a Vajdasági Magyar Drámaíróversenyen és a Felolvasószínház munkáiban.

Czajlik József

1975. június 1-jén született Dunaszerdahelyen. Színházi rendező, színész. A kassai magyar tanítási nyelvű ipariskolában érettségizett 1993-ban. Ezt követően a *Kassai Thália Színház*, majd 1994–1995-ben a *Komáromi Jókai Színház*, 1995–1997-ben ismét a Thália tagja lett. 1997–2002 között rendezést tanult Pozsonyban, majd a budapesti Bárka Színház főrendezője lett. A Komáromi Jókai Színház-beli Amadeus-rendezése 2001-ben a kisvárdai Határon Túli Magyar Színházi Fesztiválon fődíjat, a budapesti Országos Stúdiószínházi Fesztiválon rendezői különdíjat kapott. Az Amadeusból tévéfilmet is rendezett. 2007-ben Gál Tamással Epopteia néven színházi műhelyt alapított. Jelenleg a Kassai Thália Színház igazgatója.

Fontosabb rendezések és elismerések 1993

J. Saunders: *Over the wall* – "X" Iparista Kisszínpad, Kassa Jókai Napok Színházi Fesztivál, Komárom – fődíj
Ferenczy Anna Díj – kiemelkedő fiatal tehetségeknek

1995

Ismeretlen szerző: *Bacchus*, "X" Iparista Kisszínpad, Kassa Jókai Napok Színházi Fesztivál, Komárom – fődíj és legjobb rendezés díja

2000

Ostrovskij: *Hozomány nélküli menyasszony* – VŠMU Pozsony, záróvizsga
Legjobb rendezés, Legjobb előadás, Legjobb dramaturgia,
Színészi díjak – UNIVERSITAS, Egyetemi Színházak Nemzetközi Fesztiválja, Pécs
Legjobb előadás – ZLOMVAZ, Egyetemi Színházak Nemzetközi Fesztiválja, Prága
International Festival of Theater Universities, Amsterdam, NL

2001

P. Schaffer: *Amadeus*, Jókai Színház, Komárom
Fődíj– Határon Túli Színházak Fesztiválja, Kisvárdai, Rendezői Különdíj – Stúdiószínházak Fesztiválja, Budapest

2002

Pablo Neruda: *Joachima Murieta dicsősége és bukása* 2002 – VŠMU Pozsony

2003

Kenneth Grahame: *Szellő a fűzesben* – a Gárdonyi Géza Színház Eger és a Színház- és Filmművészeti Egyetem koprodukciója

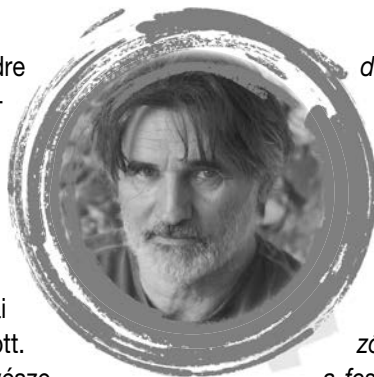
Művészeink, akiknek a szépet köszönhetjük a XXIII. Találkozón

Képzőművészünk, aki a XXIII. Találkozó díjait festette:
PENOVÁC ENDRE

Festő, grafikus. Penovác Endre 1956-ban született Tornyoson. Tanulmányait az újvidéki Képzőművészeti Akadémián végezte 1984-ben, ettől az évtől a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének tagja. A trieri Európai Művészeti Akadémia növendéke volt. A zentai múzeum munkatársaként dolgozott. 1985–92 között Topolyán képzőművészetet tanított. 1992-től tagja a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának. Számos jelentős vajdasági író portréját megörökítette. Könyvborítókat, illusztrációkat is készít. Különböző elismerésekben részesült: a Belgrádi Nemzetközi Könyvvásár 2. díja könyvillusztrációért, nemzetközi portrékiállítás különdíja, Nemzetközi Grafikai Biennálé közönségdíja Párizsban, 1995-ben. Számos egyéni és csoportos kiállításon szerepelt Újvidéken, Magyarországon a Tornyai J. Múzeumban (Hódmezővásárhely, 1991), PIM (1993), csoportos kiállításon a Múcsarnokban, az OSZK-ban és külföldön Párizsban, Zágrábban, Németországban vett részt.

A művész Topolyán él feleségével, három gyermekével és két pulikutyájával. Akár hólepte szántóföldekről, akár pipacsokról, pulikről vagy macskákról van szó, művészete elvonatkoztathatatlan a vajdasági sík tájtól, alkotásai könnyen felismerhetők és beazonosíthatóak.

„Penovác és a költészet. Ez is egy olyan fogalma ma már festészetünknek, amelyiket felesleges volna cáfolni. Hiszen, ha akarjuk, minden ecsetvonása egy-egy versszakal ér fel, nem rímekben, hanem színekben gon-

dolkodik, nem verslábakat számol, hanem a pulikutyák buja szőrzetét méri ki következetes precizitással. Komoly, talán doktorátust is érő matematikai feladat lenne ma már összeszámolni, hány pipacsvirágot festett meg Penovác Endre pályafutása során. Azok a mezők ugyanolyan változatlanok, mint a festő és a költő alakja, a lemenő nap fényében, ahogy ugyanazt a tájat nézik, amelyik mindkettejük számára mást és mást jelent. Mégis egyformán szeretik. És ragaszkodnak, kötődnek hozzá. Penovác Endre festői egyénisége elválaszthatatlan ettől a vajdasági sík tájtól, s mégis, érdekes módon, úgy lényegül eggyé vele, hogy képeit nézve teljesen mellékesnek tűnik, hogy azok a pipacsok hol nyílnak, az a hó hol fődte be a tájat, azok a pulik melyik kertben szaladgálnak.” (Mihájlovits Klára)

Művészeink, akiknek a szépet köszönhetjük a XXIII. Találkozón

Az arculat motívumának kidolgozója: BICSKEI ANIKÓ

Az óbecsei származású Bicskei Anikó az Újvidéki Művészeti Akadémia grafikus szakán tanult, többek között sokszorosító grafikai eljárásokat. Szereti a nyomdafesték szagát, örömmel rajzol, szívesen kísérletezik különféle technikákkal. Jelenleg sokat foglalkozik illusztrálással, karakterdesignnal, emellett digitális technikákat is alkalmaz. Itthon és külföldön is több művésztelepen vett részt, több csoportos kiállításon szerepelt. Elsősorban illusztrál, mellette rajzol, fényképezéssel foglalkozik, de érdeklődik az animáció és a bábkészítés is.

Három gyermekkönyvet (Toma Viktória *Szél Jankó* című mesekönyve és a történet második része, valamint *Márti, a kiselefant a tudomány világában*), és a *Tigrislélek* című vajdasági prózaantológiát illusztrálta. Legutóbb a *Tigrislélek* című prózagyűjteményen dolgozott, ami több vajdasági író válogatott novellakötete. A *Jó Pajtás*, a *Forum* és a *Magyar Szó* közös gondozásában jelent meg,

Hóza Éva válogatásában és Sági Varga Kinga szerkesztésében. Idén ez lett a Vajdasági Szép Magyar Könyv tankönyvpótló és kiegészítő kiadványok kategóriában.

„Szeretem az izgalmas, kreatív embereket, így tud a csapatmunka is jó lenni. Amikor kapok egy szöveget, többször elolvasom, jó esetben olvasás közben már kialakul bennem egy benyomás, ami már meghatározza a képi világot, formát. Ami elsőre beugrik, azt kiemelem, van, amikor több dolgot is. Fontos, hogy legyen ritmusa a szövegnek, a gondolatoknak, sokat skiccelek. Véleményem szerint az illusztrátor feladata az, hogy azt jelenítse meg a kép által, amit a szöveg nem tud, nem pusztán a leírtak követése. Fontos, hogy olyan képi világ alakuljon ki, amely hisz önmagában, álljon dinamikus viszonyban a szöveggel, de működjön a szöveg nélkül is függetlenül. Én egyébként nagy gyerekrajzrajongó vagyok. Szeretem azt, hogy megannyi színben, formában képesek elképzelni a világot, szeretem a fantáziájukat, az őszinteségüket és a személyiségük spontán megnyilvánulását a rajzokban.”

Tördelőnk, nyomdászunk, szerkesztőnk, aki az idei Találkozó nyomtatványait készítette: PÁL ANIKÓ

Nagy öröm és megtiszteltetés ért, amikor idén másodjára is felkértek a Találkozó nyomtatványainak tervezésére, tördelésére. Mivel az arculatot idén Bicskei Anikó készítette, az Ő munkájára alapozva készítettem el a Találkozó minden nyomtatványának tervét, így idén emiatt is könnyebbnek éreztem a feladatot. Emellett már ismerősként üdvözölhettem a szervezőket, akik fáradságot nem kímélve hónapok óta azon dolgoznak, hogy ismét egy feledhetetlen Találkozó részesei legyünk. Így joggal érezhetem azt, hogy egy nagyon szuper csapat része vagyok és azt is, hogy fél mondatokból is értjük egymás. Köszönöm!

A nyomda világával több mint 20 éve ismerkedtem meg, de kiadványszerkesztéssel csak pár évvel később kezdtem foglalkozni. Ennek is már legalább

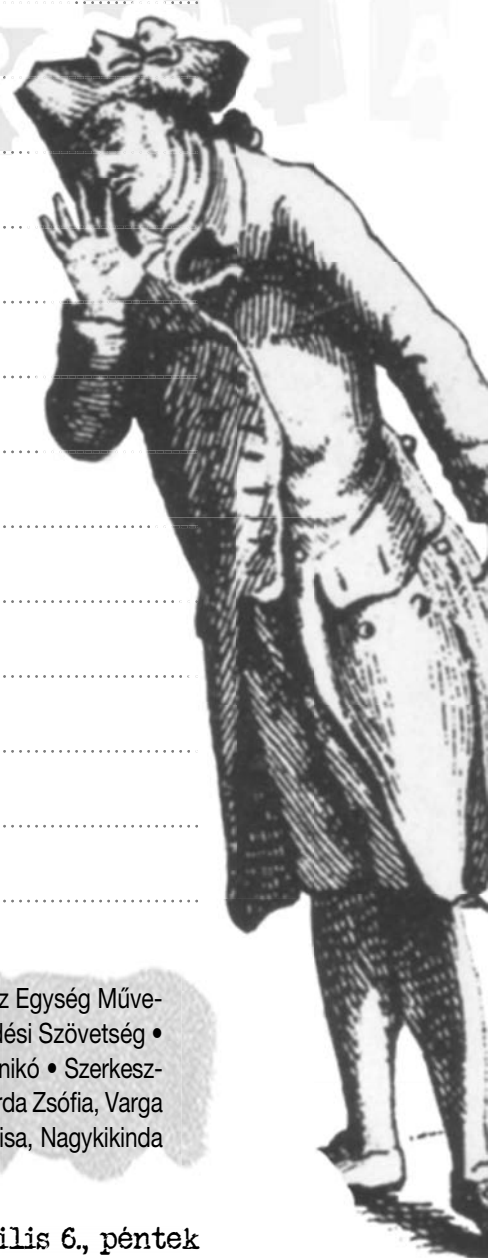
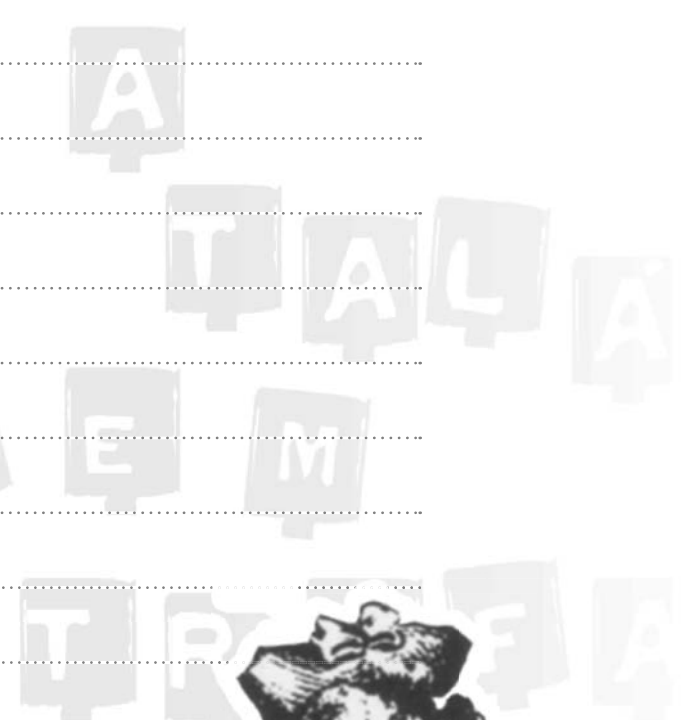
15 éve... A Szegedi Tudományegyetemen kommunikáció szakos bölcsészként szereztem mesterdiplomát, viszont a tördelésben és számítógépes grafikában rejlik ezernyi lehetőség és szépség annyira elvarázsolt, hogy ezt a szerelmet egy pillanatra sem adnám fel a tanult szakmámért. Főállásban a *Magyar Állattenyésztők Lapja* tördelőszerkesztője vagyok, de emellett számos vajdasági és magyarországi cégnek, egyesületnek készítek megkeresésre arculatot, plakátot, szórólapot, meghívót, bannert, roll upot, névjegyet, cégtáblát stb.

Örülök a lehetőségeknek, hogy ismét együtt dolgozhatunk, és így közelebről is részese lehetek a számomra annyira kedves amatőr színjátszók világának. Bízom benne, hogy munkámmal egy picit vissza tudok adni abból, amit én kapok a Találkozótól!

A TALÁLKOZÓ SÚGÓ
NEM
TRÉFAMESTER

Handwriting practice lines consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line. The page contains 15 such sets of lines.

Impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIII. Találkozójának színlapja • Kiadja az Egység Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Bicskei Anikó munkája nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita • Munkatársak: Gázsó Orsolya, Raffai Telečki Ágnes, Sutus Áron, Szerda Zsófia, Varga Tamás • A rendezvény megőrkítéséért felel: Gázsó Orsolya és Szerda Zsófia • 2018 április, Nagykikinda